

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X.

Олифантъ, Па. Четверъ 10-го Цвѣтня 1902.

Число 15.

ПЕРЕГЛЯДЪ ТЫЖДНЕВЫЙ.

Хочу до выборовъ на президента еще дуже далеко, рѣшнй кандидатуры вырѣшяють вже водъ теперь. Вѣчно дѣйствіи американскій політикеръ не спочивають нѣ хвилины, лишь подготавливаютъ поле для своихъ подвиговъ, задалеко гдѣ стараются познати гадки загалу, выхосновують кожну обставину и привагодно засѣвають зводъ погляды. Якъ всегда, такъ и теперь головну роль въ томъ руху играютъ два суверени, двѣ наибольшіи політичній партіи въ Спол. Державахъ — республиканска и демократична. За тѣмъ першою высувають кандидатуру теперьшного президента, Т. Рузвелта, натякуючи рѣвночасно на своего проводира сен. Маркъ Ганну, а демократы, подвизаються погромѣ, доперва шукають чоловіка, котрый мавъ бы за собою симпатію загалу. Говорять о бывшомъ президентѣ Клівлендѣ, о адміралѣ Шлепѣ и о кількохъ иншихъ. При томъ и саміи кандидаты дають знати о собѣ. Президентъ Рузвелтъ удае великого ворага тростю, хочъ тайкомъ сприяе имъ цѣлою душею; Маркъ Ганна, знаючи, що робѣтники мають при выборахъ наибольшу силу, поддѣлюе ихъ имъ, накликаетъ на ошѣкува и удае ихъ пріятели, а демократичній претендентъ лаяють ея, кобъ имперіализмъ або обѣщаютъ имъ, Богъ зна, що. Кромѣ того и противники обохъ згаданныхъ партій не засыпають справы. Дня 2-го с. м. отворено конвенцію въ Лунсвилѣ, Ки. въ цѣли основанія новою політичною партіи. На конвенцію зѣхало ся поверхъ 200 делегатівъ, котрий презентуютъ 8 державъ юни. Нова партія мала бы складати ся зъ противниковъ республиканской и демократичной партій або, якъ звучитъ водозва, изъ вѣхъ элементовъ противныхъ плутокраціи. Словомъ, починае ся вступъ до великой выборѣной акціи, політикеры працують безъ упины. Одна лише пята-миліонна армія американскихъ робѣтниковъ спить и доси своемъ печальнымъ. Спитъ — а проворній політикеръ те шутъ еѣ колѣи на голову, тягають заспану, де саміи бажать тай шепчуть до уха солодкій слова... брехнѣ. Спаять щещеній на свою погибель. Изъ все ще не може прійти до головы, що карткою до голосованя можуть собѣ выборы въ Америцѣ ето развѣ, красну долю, якъ страйками безъ політичній закраски, за котрий частенько платять голодомъ, нуждою и кровью. Въ конгрессѣ выкликали

величезну сензацію внесене конгрессмена Річардсона въ справѣ купна данскихъ Индій западныхъ. Річардсонъ заявивъ, що предствитель данского правительства капітанъ Крістмасъ, мавъ выдати повѣ, міліона долларівъ на подкуństwo американской прасы и де-икль члѣновъ конгрессу, щобъ довести згаданій островъ до купна черезъ Си. Державы. Цѣла акція була ведена въ тайнѣ, ажъ теперь вышло все на верхъ. Конгрессъ выбравъ зъ помѣжъ себе комісію, зложену зъ 7-хъ членівъ, котра має розслѣдити сю справу.

На Филиппинахъ страшно лютуетъ холера. До дня 4 с. м. начислено 172 случаевъ занедужаня, зъ якихъ 134 скончило ся смертію. Власть дѣлають, що можуть, абы пошесть не ширла ся, такъ дарма. Страшнѣйшій гостъ розгопуе ся чимъ разъ больше переноситъ ся зъ мѣста на мѣсто и грозитъ страшными наслѣдками. Здаеця иногда, наче-бъ она хотѣла сказати: «Мене не збудете ся такъ скоро, бо ту моя вѣтчина, а я другъ значенія, пріятели войны».

Населене гавайскихъ острововъ сильно огорчене на тамошнее правительство и на американскихъ урядниковъ. Закидають имъ подкуństwo, здиретво, жестокобѣ и явне попарене капіталістівъ и поповъ на школу прочихъ горожанъ. Центральное правительство въ Вашингтонѣ одѣжало по слѣднимъ часамъ такъ богато екартъ и доносѣвъ въ той справѣ, що было спонукане заковать тамошного губернатора. С. В. Дола, до Вашингтону, абы оправдавъ ся зъ закидовъ и задалъ устный рапортъ о ситуаціи на островахъ. Губернаторъ дѣйсно пріѣхавъ на дняхъ и мавъ зъ президентомъ Рузвелтомъ довгу конференцію, але еѣ выслѣдокъ незвѣстный доси нѣкому.

Генералъ Г. Валенція побѣдѣ и розогнавъ армію ворохобниковъ подъ проводомъ генераловъ Ф. Ското и Й. Мекелістеръ. Ген. Урбе, котрый вступилъ до Колумбін водѣ етороны Медіны, бувъ также побѣжденый правительственными войсками, подъ приказами ген. Н. Пердамо. Шійка панаменса очищена зъ повстанцівъ. Конецъ ворахобнѣ недалекій.

Такой вѣсти рознесла телеграммы зъ Колумбін минувшій пятницѣ. Чи справѣ колумбийскѣ правительство вѣрѣло придуенту революцію за однимъ замкомъ, побачимо невдовзѣ. Однакъ выдае ся оно по мовѣрнымъ и то тыма больше, що такой телеграммы надходили й перше, и мимо того ворохобня вѣсто упадати, ширпала.

Сентъ Домінго, маленька республика на островѣ сен-са-

мои назвы также не свободны водъ проливу крови и заворушенъ, котрий гомонитъ нынѣ по всему свѣту. Дня 1-го с. м. прійшло на томъ островѣ до великой колотнечѣ въ мѣстѣ Баратона. Выкликали еѣ тамошній робѣтники, котрыхъ такъ мучать, деруть, и выхосновують въ Сенъ Домінго, такъ терроризуютъ и грабятъ зъ наивѣтѣйшихъ правъ людины, що доведени до розпущи, зъ оружемъ въ рукахъ забжали дохотити правды. Прійшло до кровавой битвы, въ якій побѣдили зъорганизованны робѣтники, розогнали правительственную армію и здохли мѣсто Баратона. Опѣели, коли надосѣло болье войска, робѣтники были змушені цѣфнути ся за мѣсто, де зъ поза валовъ боронять ся дальше. Правительство, зъ боязни передъ загалною ворохобнею, заведѣло конституцію въ цѣломъ краю, а надъ мѣстомъ Баратона проголошено станъ облоги.

Англьо-бурска война кипитъ по старому, помимъ мировыхъ переговоровъ, якій ведутъ ся вже другій тыждень. Бурскій дипломаты укладають зъ Киченеромъ условия мира, а за той часъ оружей Бурсы доскучаютъ Англіицямъ, якъ лише можуть. Дня 1-го с. м. близъ Боисменсъ Коупъ удало ся имъ втягнути въ засѣдку воддѣль англіицкихъ драгѣновъ, де дали ему доброго прочухавця. Около 80 ряд. воиновъ и 3 офицѣровъ полягло або было раненыхъ, 3 офицѣровъ и кодыкадесять воиновъ полонено.

Не горше вошло Бурамъ надъ рѣкою Гортъ, о чомъ такъ доносить Киченеръ (4 с. м.): «Генералъ Киченеръ (братъ лорда Киченера) выславъ зъ Врікулъ на зѣбды полководцѣвъ Гейра и Куксона. Надъ рѣкою Гартъ стрѣтила ся ихъ коломъ зъ воддѣломъ Буровъ, якій числивъ около 1500 людъ, подъ проводомъ комендантовъ Деларей и Кемпа. Борба кнѣла цѣлый день. Бурсы безъ упины атакували, але вѣдѣли зъ стратами бунтъ воднерты и цѣфнули ся въ повѣночно-западномъ напрямѣ. Напѣ страты также дуже великі».

Нинѣшніи словами: Бурсы выбили Англіицѣвъ и вѣли собѣ «всю дорогу», але лордъ Киченеръ, якъ звычайно зъ такихъ случаевъ, не хоче сказати правды.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цѣтень.	10	Ч.	Наріона, Стефана
	11	П.	Марва еп
	12	С.	Юанъ Листия
	13	И.	З. вѣсту, Аполонія
	14	П.	Маринъ еп
	15	Б.	Тита преп.
	16	С.	Никиты епископ

— Се буть бы вѣдѣть и тавѣла, ели-бъ кождый членъ „Союза“ не купитъ календаря, що выдае „Союзъ“. Доходъ зъ календаря иде до касы „Союза“.

Водъ сварки до ножа. Два селяне зъ Андрибѣки коло Мушини (Галичина), Павло Головачъ и Михайло Курудъ, вертаючи опогды вечеромъ зъ Мушини, зачали на дорогѣ сварити ся. Курудъ не могучи переконати своего противника, добувъ ножъ и розпорѣвъ нимъ живѣтъ Головачеву такъ, що е лишь мала надѣя удержати его при житіи. Курудъ арештувала жандармерія и вѣдставила до суду въ Мушинѣ.

Вымерлый родъ. Угорскій президентъ міністрѣвъ Сель и президентъ палаты магнатовъ оголошуютъ, що родъ баронѣвъ Мечерихъ вымеръ въ мужеской линіи. Якъ до мѣсяцѣвъ не зголоситъ ся якій членъ роззѣ документами, то баронѣвъ Мечерихъ вычеркне ся зъ книгъ угорской палаты магнатовъ.

Добре зъорганизованныхъ робѣтниковъ боятъ ся и поважаютъ навѣтъ американскій міліонеры и тросты. Цѣ такъ дѣйсно, що могутъ послужити за примѣръ робѣтникамъ зъ ткацкихъ фабрикъ въ Новѣй Англіи стейтъ Масачусетъ. Доки не были они зъорганизованы, вѣ ихъ бажаня высмѣвали властители фабрикъ, та коли недавно злучили ся въ одну великую юнію, панове властители оглошени на дняхъ, що побольшаютъ имъ платню. Подобрѣли сейчасъ.

Повну скринку старыхъ сѣрѣбныхъ грошей зъ 16-го столѣтя выкопали желѣзничій робѣтникъ при копанию ровѣвъ близъ Піскіля, Н. Й. Загално догадуютъ ся, що тѣ грошѣ закованы тамъ славный морской разбѣшникъ, знавый въ исторіи подъ назвою „Капитанъ Кайдъ“, его зловили и 1701 року стратили въ Лондонѣ.

Голодъ, звычайный гостъ галицкихъ селянъ на передѣлку, ставъ ширити ся въ тернопольскомъ и самборскомъ повѣтѣ. Народъ пухне зъ голоду и нищомъ, думаетъ о еміграціи. Нищого средства рятунку нема для него, бо галицке правительство якъ не здере зъ него послѣдну свитину, то певно не поможе.

Директоръ пастерѣвского заведенія въ Парижѣ (Франція) вынайшовъ сприву противъ дѣлава гадючѣи бѣды. Сейчасъ по укушенію гадюкою, належить встрикнути подѣ скѣру колыка кнѣль сѣровицѣ, а жите чоловіка буде уротоване.

Щадничу касу въ Будапѣштѣ (Угорщина) стрѣтила сумна доля галицкихъ. Директоръ касы Самуэль Авенштайнъ выкрывъ опогды дефравдацію на квоту 60.000 коронъ, яко допуститъ ся касіеръ Адляръ. Директоръ зъ розпущи застрѣлявъ ед. а Адляръ пропавъ безъ вѣсти.

Потрошного убійства допустили ся незвѣсній злочинцѣ на богатѣи властители домѣвъ Е. Форбошо въ и еп двоухъ дочкахъ въ Філадельфіи, Па. Минувшого четверга пайшли ихъ въ мѣшканю пострѣляныхъ. Сама панѣ Форбошъ и одна дочка вже не жили, а трега жертва злочинцѣвъ, 7-лѣтна дѣвчѣнка, барада ся зъ смертѣи. Яко подозрѣлого злочинцѣвъ увязнено мурѣна Віліяма Лейнъ, 21-лѣтнього служащего панѣ Форбошъ, на котрого она была выняла варентъ за крадѣжъ. Лейнъ очевидно зъ мести позбавитъ жита цѣлу родину.

Переишла на жидѣвску вѣру, чтобы выйти замужъ за жидъ, Евгенія а теперь уже Хая Дуда, сѣльска-дѣвчина, що передъ рокомъ пріѣхала до Львова (Галичина) за своимъ фризьерскимъ помощникомъ. Церемоніи переходу доконавъ сими днями рабѣвъ поступовыхъ жидѣвъ, д-ръ Каро, бо рабѣвъ старовѣрцѣвъ, Шмелькесъ, не хотѣвъ принять прозелітки до евангелия, кажучи, що жидѣвъ и такъ богато помножило ся. Д-ръ Каро даеъ равнѣжъ слѣбъ молодой парѣ. Правовѣрній жиды не дуже радъ новому набутковѣ, бо Хая Дуда зрадеу крайну религію равнодушность.

Греко-ориентальній митрополитъ Буковины и Далмацин, о. Аркадіи Чуперъ, вымеръ дня 19. м. м. въ Черновцахъ. Його койный проживъ 79 лѣтъ, а на митрополитѣи престолѣ вступивъ дня 19. мая 1896 р. Займаючи его сказавъ до водноручниковъ православныхъ Русинѣвъ, якій его то дѣ вѣтали, що хоче бути пастыремъ-отцѣмъ равнѣжъ и добрымъ для обоухъ народѣвъ, котры замешкують въ Буковину и, якъ доказуе черновецка „Буковина“, вчинивъ богато добра православнымъ буковинскимъ Русинамъ.

Лордъ Киченеръ вмѣ иногда буть дотеннымъ. Англіицкій генералъ и полководцѣ въ полудневѣй Африцѣ часто высылала телеграммы до лорда Киченера зъ донесеніемъ, що бачила Бурѣвъ и выслала за ними колыка гранатовъ и кулы карабиновыхъ. На концѣ телеграмѣвъ звычайно додывали: „Въ битвѣ богато Бурѣвъ звалило ся зъ сѣдла“. Киченерѣвъ было за много т коя самохильбы и вѣлѣ водновѣвъ на одну такую телеграмму осьъ якъ: „Надѣю ся, що Бурсы не потовкли ся, падаючи зъ сѣделъ“.

Сталевый трестъ „Юнайтѣдъ Стейтъ Корпорейшнъ“ мавъ минулого року 111 міліонѣвъ 67 тысячъ 195 долларѣвъ чистого доходу. Такого величезного хѣсна не має нѣ оденъ картель въ свѣтѣ, а все те кровъ и потъ робѣтниковъ, кривда міліонѣвъ особѣ!

Сильна буря лютува-ла на латинскій великой свята въ Пітебургѣ, Па. и охрестности, розѣвѣючи докруги страшно дѣло знищеня. Вѣтеръ зривавъ шильды и дахи, выбивавъ вѣкна, валивъ комины, ломивъ дѣрева, перерывавъ телефоничны и телеграфичній дроты и нищивъ цѣлы дома. Въ Наке-вилѣ буря завалила тяжкій койный и ушкодила дахъ на пресвитеріанскомъ костелѣ при чомъ было пока-лѣченыхъ около 50 особѣвъ. Подобно стало ся зъ костеломъ пресвитеріанѣвъ въ Гринвилѣ, Па. и зъ колыкомъ иншими костелами въ Пітебургѣ. На рѣцѣ Огайо гураганъ перевернулъ и затопивъ корабель „Bell McGowan“, зъ Дукенъ и Ваннѣгтонъ, Па. пошницѣвъ, фабричній будинки; въ Гриневбургѣ, Па. розорвавъ дахъ на фабрицѣ скла и одну его половину занѣвъ четверть милѣ на сѣдѣ, а другую кипувъ четверть милѣ на захѣдѣ; будинѣвъ фирмы „Американъ Суврель Ко.“ довгій на 100 а ширѣй на 40 стѣпъ, перекинувъ въ Пітебургѣ, Па. зъ ули-цѣ Вьюфъ на ул. Гиль и приваливъ чотыри иншіи дома. Изъ стейтѣвъ Огайо, Вірджиніи, Вѣстѣ Вірджиніи, Тенессы и ин. надходитъ также чутка о страшныхъ буряхъ. Шкоды міліонѣвъ.

Самоходомъ довели землѣ выбирать ся въ подорожъ инжѣнеръ Кудель зъ Ахенъ и к-ръ Ліпъ зъ Лондону. Головный вѣзъ, якій урядѣно до спаня, коштуе 76 тысячъ франковъ. Дорога буде веси зъ Парижа (Франція) черезъ Берлинъ, Варшаву, Москву, Челябинскъ, Иркутскъ, Пекинъ, Токіо до Сенъ Франсиско и Нью Йорку въ Сп. Державахъ.

Телеграммы зъ Канады доносятъ о великихъ повѣнѣхъ въ Ассинібои и Манитѣбѣ. Рѣка Ассинібои выступила зъ береговъ; цѣлы преріи выглядуютъ наче одне велике озеро; желѣзничій на-сыпы и мѣсты пониженіи а комунікаціи перервана. Дня 1-ого и 2-ого с. м. грозила загалда цѣлому мѣстечковѣ Порталжъ Ла Прерѣ, Ман. его жителѣ утѣкали на дахи домѣвъ, чтобы не потопити ся. Много худобъ потопило ся а мабуть ае обѣишло ся и безъ жертвъ въ людяхъ. Такомъ повеніи не памятають въ сѣдущѣй Канадѣ водѣ 1882 р.

Майже всѣ и льскіи литовскіи газетѣи въ Пенсильвеніи запродались J. P. Elkin-ови, кандидату въ гвернѣры одного края республиканской партіи, за 150—200 долларѣвъ. Не запродались руска часопись: „Свобода“ и польска „Straż“. Памятайте робѣтники хто вамъ пріятели а хто ворог!

Вѣстка зъ Европы. Rev. Кароль Инцигеръ, душ-пастиръ зъ Dobrince, Carniola пише намъ, що въ околици

сего мѣста многи люде терпѣли на желудковѣ слабости и що він самъ не бувъ вѣлѣній відъ нихъ и не мігъ ихъ побутѣсъ хотѣи пробувавъ рѣзкихъ средствъ. Опісля пригадавъ собѣ, що читавъ про чуд-віи наслѣдки Тринера Американского Еліксіра Гіркого Вина и замовивъ собѣ скринку того-ж. Наслѣдокъ бувъ знаменитый.

„Знаходжу Тринера Гірке Вино найсукотѣйшимъ лікомъ на желудокъ; всѣ мои пріятели, що его пробовали, хвалятъ его дуже. Мы згодили ся, що нема лішого ліку, про котрий бы мы знали и совѣстно поручаемо его всѣмъ терпѣливымъ“.

Свидѣство походяче відъ такої високой поваги безъ того, щобъ мы о него просили е найліпшимъ доказомъ добродѣтели Тринера Американского Вина. Се средство упривильнае травленіе и еѣ способъ лічити затвердѣліе, боли въ серединѣ, корчи и колы; взмѣннае нервы и чиститъ кровъ; взбѣлшае число червеныхъ тѣлъ и крови, усуває біль головы, безсонницю и вливае новежитѣ въ людскій системѣ. Тринера Амер. Еліксиръ Гіркого Вина продають у всѣхъ антикахъ або у фабрикантѣ Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ВЫЛѢЧУ ПРОПУКЛИВУ.

Хемічно електричній способъ. (По вылѣчену непотрѣбній подѣлѣки.) Безъ ножа, безъ операціи, безъ тратѣи часу.

Пріходѣте до мене за вылѣченіе то больше грошей на подѣлѣки. Сирентонскій робѣтникъ, уадо-ровленій. ПОВАЖНЫЙ ДОКТОРЪ! Я такъ ташно страдаю водѣ выли, що все мѣнь было остогло, а подѣлѣки лишь побольшали мою муку. Тодѣ принѣлъ засрѣлу на увагу на Вашъ хемічно-электричній способъ лѣченя. Я подѣлѣ ся еѣ чѣи вѣстѣи, въ короткѣи часѣ лѣченя, а не вылѣчили. Шаро Вѣстѣ поручаю еѣ доу.

THOMAS CARSON, бывший майн. форманъ D. L. & W. 1301 Washburn Str., SCANTON, PA.

Я недодамъ болѣи, неумѣю помѣи, не-здержу водѣ працѣ. Даво шѣстѣиу за-поручу тому, кого зачу лѣчити, что еѣ дѣйсно уздорюлю. За вѣкту не треба платити ничѣго, а наложо обѣваю ся лѣчитѣи васъ, непотребуете нѣтъ сейчасъ моего заплачѣи. Почекаю.

Книжечки объясненія въ вашей рѣдѣи мѣстѣ, на лѣченѣ, пошлю кождому даромъ. Кто не-будъ сѣче бачити ся зѣ мною, накой голосѣи ся на пошлѣше подѣлѣи адресъ:

Dr. A. P. O'Malley спеціалістъ. Офисъ въ Philadelphia, Scranton и Wilkes-Barre, Pa. Філадельфійскій офисъ: 1409 Arch Str. (надалеко Broad); Сирентонскій офисъ: 121 Washington Ave.; Вилкесбаррскій офисъ: 111 So. Washington St.

